

Kristiansund
kommune

Kvartalsrapport finans- og gjeldsforvaltning

1. kvartal 2024

Innholdsfortegnelse

FINANSANALYSE	3
Likviditet og plasseringer	3
Låneportefølje	4
Renterisiko.....	7
Kredittrisiko	7
Likviditetsrisiko	7

FINANSANALYSE

Rapporteringen er i samsvar med gjeldende finansreglement, vedtatt av bystyret 31.5.2016.

Likviditet og plasseringer

Det er ikke avvik mellom faktisk forvaltning og risikorammene i finansreglementet for kommunens innskuddsmidler eller lån. Det har ikke vært større endringer i kommunens risikoeksponering i løpet av 1. kvartal 2024. Rentenivået på lån har vært stabilt i årets 3 første måneder.

Rammer og handlingsregler i finansreglementet skal forhindre vesentlig og uønsket finansiell risiko. Kommunen skal til enhver tid ha likviditet til å dekke løpende forpliktelser. Finansforvaltningen har som overordnet formål å sikre en rimelig avkastning samt stabile og lave netto finansieringskostnader for kommunens aktiviteter innenfor definerte risikorammer.

Rapporteringen er i samsvar med kommunens finansreglement.

De bundne midlene er angitt fordi de er rentebærende med samme vilkår som kommunens bankavtale angir, men inngår ikke som kortsiktig og disponibel likviditet. Opptjente renter på skattetrekkkonto er driftsinntekt. Avkastningen på kommunens innskuddsmidler vurderes som tilfredsstillende. Avkastningen på innskuddsmidlene vil avhenge av rentenivået, ikke bare margin i forhold til referanserenten NIBOR (Norwegian Interbank Offered Rate) 3 måneder.

Det har ikke vært noen endring i kommunens risikoeksponering i løpet av årets første kvartal. Det er ikke avvik mellom faktisk forvaltning og risikorammene i finansreglementet for kommunens innskuddsmidler, med ett unntak.

Innskudd i Orkla Sparebank for 2023 utgjorde 53,8 millioner kroner per 31.12.2023 etter tillagte renter for 2022 og 2023. Et enkelt innskudd med tidsbinding kan ikke utgjøre mer enn NOK 50 millioner kroner ifølge finansreglementet. Av praktiske og økonomiske årsaker vil innskudd hos kommunens hovedbankforbindelse, Sparebank 1 Nordmøre, til enhver tid utgjøre langt høyere beløp.

Innskuddsrenter i bank er budsjettert med 26,3 millioner kroner for 2024. Ved utgangen av 1. kvartal er det allerede opptjent 12,3 millioner kroner. Det anslås foreløpig en merinntekt i forhold til årsbudsjettet på 6,0 millioner kroner.

Innskuddsmidler i bank og fondsplasseringer

Beskrivelse	30.6.23	30.6.23	30.9.23	30.9.23	31.12.23	31.12.23	31.3.24	31.3.24
	Million kroner	Prosent	Million kroner	Prosent	Million kroner	Prosent	Million kroner	Prosent
INNSKUDD HOS HOVEDBANKFORBINDELS E SPAREBANK 1 NORDMØRE:								
Ulike driftskonti	798,2	89,6	529,8	86,4	433,9	80,7	925,0	91,6
Innskudd i andre banker	51,3	5,8	51,3	8,4	53,8	10,0	53,8	5,3
Samlet kortsiktig likviditet	849,5	95,4	581,1	94,7	487,7	90,7	978,8	96,9
Bundne midler hos hovedbank, eks. skattetrekkkonto	1,7	0,2	1,8	0,3	1,8	0,3	1,8	0,2
Hovedbank, skattetrekkkonto	39,7	4,5	30,5	5,0	48,2	9,0	29,3	2,9
Alle innskuddsmidler og fondsplasseringer	890,9	100,0	613,4	100,0	537,7	100,0	1 009,9	100,0

Beskrivelse	30.6.23	30.9.23	31.12.23	31.3.24
Avkastning siden 31.12.2022 (million kroner)	16,58	25,99	33,25	-
Avkastning siden 31.12.2022 (prosent 1)	4,17	4,57	4,80	-
Avkastning benchmark (ST1X) 3)	-	-	-	-
Avkastning siden 31.12.2023 (million kroner)	-	-	-	12,26
Avkastning siden 31.12.2023 (prosent 2)	-	-	-	5,30
Bekreftelse på at alle plasseringer er gjort med = 20 % BIS vekt	Ja	Ja	Ja	Ja
Bekreftelse på enkelteksponering = 2 % av forvaltningskapital	Ja	Ja	Ja	Ja
Bekreftelse på fondseksponering = 5 % av forvaltningskapital	Uaktuelt	Uaktuelt	Uaktuelt	Uaktuelt
Bekreftelse på enkeltpapir = 12 måneders løpetid	Uaktuelt	Uaktuelt	Uaktuelt	Uaktuelt
Største tidsinnskudd (million kroner)	51,3	51,3	53,8	53,8
Største enkeltpapirplassering (million kroner)	0	0	0	0

1) Gjennomsnitt årsrente fra 31.12.2022.

2) Gjennomsnitt årsrente fra 31.12.2023.

3) Benchmark ST1X noteres ikke etter 04.12.2020.

Låneportefølje

Lån til finansiering av investeringer med 775,6 millioner kroner ble gjennomført i januar med opptak av 3 sertifikatlån. Lån i Husbanken til videreutlån som startlån ble tatt opp med 80,0 millioner kroner i mars. Låneopptakene er som vedtatt i budsjettet for 2024.

Det er budsjettet med avdrag på 152,0 millioner kroner i drift. Det er foreløpig ikke betalt avdrag i driftsregnskapet. Betaling av avdrag i drift planlegges foretatt mot slutten av året for å utnytte en positiv rentedifferanse mellom innskudd og lån. Det er betalt avdrag med totalt 6,4 millioner kroner i investering i årets 1. kvartal. Dette gjelder lån i Husbanken til videreformidling som startlån.

Samlet lånegjeld var 3 747,8 millioner kroner ved utgangen av 2023, fordelt på 26 lån. Ved utgangen av 1. kvartal 2024 var samlet lånegjeld 4 597,0 millioner kroner. Antall løpende lån var 30.

Ett sertifikatlån pålydende 230,0 millioner kroner ble konvertert til et 3-årig obligasjonslån i mars. 2 lån fra Husbanken med samlet restgjeld 101,7 millioner kroner ble rentebundet i 3 år i mars. Før dette hadde de flytende rente. De 3 nevnte bindingene er gjort for å oppfylle betingelsene i finansreglementet.

Kommunen har ikke lenger noen rentebytteavtaler. Den siste ble avvirket i november 2022.

Andelen lån med rentebinding i mer enn ett år var 41,6 % per 31.12.2023. Ved utgangen av 1. kvartal 2024 var andelen 33,8 %. Reduksjonen skyldes opptak av 3 kortsiktige sertifikatlån i januar (samlet 775,6 millioner kroner) og lån fra Husbanken (80,0 millioner kroner) i mars. Ovennevnte rentebindinger til et 3-årig obligasjonslån (230 millioner kroner) og 3-årig rentebinding av 2 lån fra Husbanken (totalt 101,7 millioner kroner) trekker i motsatt retning.

Den gjennomsnittlige renten på kommunens totale innlån var 3,85 % ved utgangen av 2023. Ved utgangen av 1. kvartal 2024 var dette 3,98 %.

Kommunens lån med mindre enn ett års gjenstående rentebinding hadde ved utgangen av 2023 en gjennomsnittlig rente på 4,48 %. Ved utgangen av 1. kvartal 2024 var dette 4,21 %. På begge tidspunktene inkluderer dette lån som har hatt opprinnelig rentebinding i mer enn ett år, men hvor det på de angitte tidspunktene var mindre enn ett år igjen av rentebindingsperiodene.

Dersom det generelle rentenivået endres med ett prosentpoeng, vil virkningen isolert sett medføre at renteutgiftene endres med 46,0 millioner kroner på årsbasis, basert på lånevolumet per 31.3.2024. Dette indikerer imidlertid ikke en øyeblikkelig konsekvens for kommunens netto driftsresultat. Det skyldes at deler av lånegjelden har langsiktig rentebinding. For slike lån vil renteendring først slå ut når kontraktsperiodene utgår. Deler av lånegjelden er også knyttet opp mot kommunale eiendomsgebyrer, rentebærende utlån og rentekompensasjonsordninger. Disse komponentene vil bidra til å dempe nettoeffekten av renteendringer.

Kommunen har ingen avtaler om finansiell leasing.

Det er ikke avvik mellom faktisk forvaltning og risikoramme i finansreglementet for kommunens lån. Kommunens låneportefølje forvaltes i henhold til finansreglementets punkt 7.

Norges Bank har økt styringsrenten

- fra 0 % (i perioden 07.05.2020 - 23.09.2021),
- til 0,25 % (24.09.2021 - 16.12.2021),
- til 0,50 % (17.12.2021 - 24.03.2022),
- til 0,75 % (25.03.2022 - 23.06.2022),
- til 1,25 % (24.06.2022 - 18.08.2022),
- til 1,75 % (19.08.2022 - 22.09.2022),
- til 2,25 % (23.09.2022 - 03.11.2022),
- til 2,50 % (04.11.2022 - 15.12.2022),
- til 2,75 % (16.12.2022 - 23.03.2023),
- til 3,00 % (24.03.2023 - 04.05.2023),
- til 3,25 % (05.05.2023 - 22.06.2023),
- til 3,75 % (23.06.2023 - 17.08.2023),
- til 4,00 % (18.08.2023 - 21.09.2023),
- til 4,25 % (22.09.2023 - 14.12.2023),
- og foreløpig til 4,50 % fra 15.12.2023.

De fleste analytikere antar nå at rentetoppen for Norges Banks styringsrente er nådd. Spørsmålene som stilles og diskuteres er blant annet hvor lenge dette nivået skal holdes, når det går ned, og hvor mye det etter hvert skal ned. Blant faktorene som påvirker rentebeslutninger er lønnsoppgjør, prisstigning i Norge og utlånet, kronekurs og arbeidsledighet.

Lånerenter i markedet vil som regel være en del høyere enn styringsrenten til Norges Bank. Kortsiktige lånerenter for kommuner har historisk sett hatt en tendens til å være en del høyere når årsskifter passerer, med reduksjon etter nyttår. Slik var det også omkring siste årsskifte.

Ved låneopptak må det tas stilling til rentebindingsperiode. For å unngå at kommunen skal ta for stor renterisiko, bør det velges ulike rentebindingsperioder. Dermed kan renterisikoen reduseres, og en unngår at for stor del av kommunens låneportefølje blir påvirket av kortsiktige svingninger eller endringer i rentenivå. Ved å tilpasse at lånene har spredte terminforfall og tidspunkt for renteendring vil både renterisiko og likviditetsrisiko bli redusert.

Ved utgangen av 2023 hadde kommunen en andel lån med kort rentebinding på 53,0 %, mot 44,3 % i 2022. Ved utgangen av 1. kvartal 2024 var andelen 54,5 %. Årsaken til den relativt store andelen av lån med kort rentebinding er at rentenivået for slike lån stort sett er lavere enn for lån med lang rentebinding. Budsjetterte rentekostnader bestemmer i realiteten hvilke muligheter en har for valg av lånetyper og rentebindingsperioder.

Kommunens renteutgifter for 2024 er budsjettert med 189,9 millioner kroner. Det signaliseres foreløpig ikke forslag om endring av budsjettbeløpet.

Lån og rentebytteavtaler 1. periode

Beskrivelse	30.6.23	30.6.23	30.6.23	30.9.23	30.9.23	30.9.23
	Million kroner	Prosent	Durasjon	Million kroner	Prosent	Durasjon
Lån med pt (flytende) rente	460,6	11,1	0,04	456,8	11,0	0,04
Lån med NIBOR- basert rente og sertifikatlån	1 671,3	40,4	0,13	1 921,3	46,4	0,14
Lån med fast rente	2 010,0	48,5	2,35	1 760,0	42,5	2,39
Langsiktig gjeld eks. pensjonsforpliktelser	4 141,9	100,0	1,20	4 138,1	100,0	1,09

Beskrivelse	30.06.2023	30.09.2023
Effektiv rentekostnad siden 31.12.2022 (million kroner) 1)	66,1	100,9
Effektiv rentesats fra 2022 (prosent) 2)	3,28	3,32
Avkastning (kostnad) benchmark (ST4X) 3)	-	-
Effektiv rentekostnad siden 31.12.2023 (million kroner) 1)	-	-
Effektiv rentesats fra 2023 (prosent) 4)	-	-
Antall løpende enkeltlån	29	29
Største enkeltlån	370	370

1) Fra driftsregnskapet, fratrukket byggelånsrenter.

2) Årsrente for løpende lån og rentebytteavtaler siden 31.12.2022.

3) Benchmark ST4X noteres ikke etter 04.12.2020.

4) Årsrente for løpende lån og rentebytteavtaler siden 31.12.2023.

Lån og rentebytteavtaler 2. periode

Beskrivelse	31.12.23	31.12.23	31.12.23	31.3.24	31.3.24	31.3.24
	Million kroner	Prosent	Durasjon	Million kroner	Prosent	Durasjon
Lån med pt (flytende) rente	439,7	11,7	0,04	411,6	9,0	10,57
Lån med NIBOR- basert rente og sertifikatlån	1 548,1	41,3	0,09	2 093,7	45,5	0,16
Lån med fast rente	1 760,0	47,0	2,30	2 091,7	45,5	2,07
Langsiktig gjeld eks. pensjonsforpliktelser	3 747,8	100,0	1,12	4 597,0	100,0	1,96

Beskrivelse	31.12.2023	31.3.2024
Effektiv rentekostnad siden 31.12.2022 (million kroner) 1)	129,8	-
Effektiv rentesats fra 2022 (prosent) 2)	3,31	-
Avkastning (kostnad) benchmark (ST4X) 3)	-	-
Effektiv rentekostnad siden 31.12.2023 (million kroner) 1)	-	46,8
Effektiv rentesats fra 2023 (prosent) 4)	-	4,15
Antall løpende enkeltlån	26	30
Største enkeltlån	370	370

1) Fra driftsregnskapet, fratrukket byggelånsrenter.

2) Årsrente for løpende lån og rentebytteavtaler siden 31.12.2022.

3) Benchmark ST4X noteres ikke etter 04.12.2020.

4) Årsrente for løpende lån og rentebytteavtaler siden 31.12.2023.

Renterisiko

Kommunens innskuddsrenter er i nåværende og forrige bankavtale definert som et påslag til renten NIBOR 3 måneder. Siden 2012 har innskuddsrenten vært høyere enn kortsiktige lånerenter. Det har derfor medført en økonomisk gevinst å foreta tidlige låneopptak, før lånebeløpene er nødvendige til å finansiere investeringer, ved å la lånemidlene stå til forrentning i bank. Det har ikke vært foretatt plasseringer i fond de senere år. Relativt store innskudd medfører en viss renterisiko på innskuddssiden, men samtidig vil opptatte lån til årets investeringer også ha kort rentebinding i 2 til 6 måneder om gangen. Dermed vil samvariasjonen mellom innskudd og innlån være relativt god. Det vil være en relativ stor renterisiko ved utlån til låntakere med startlån.

Kredittrisiko

Kommunene er i mindre grad utsatt for kredittrisiko enn de fleste private selskaper. Det skyldes at de største inntektene for kommunene kommer i form av skatt og rammetilskudd. Den norske stat medfører i realiteten ingen kredittrisiko for kommunene. Etersom kommunens innskuddsmidler de senere år utelukkende er plassert i bank, vil det være en viss kredittrisiko forbundet med dette. Det foretas imidlertid fortløpende kredittvurderinger av norske banker. Deres såkalte rating er jevnt over karakterisert som god. Dermed vil slike innskudd ikke medføre noen spesiell kredittrisiko i dagens situasjon.

Kommunen er utsatt for kredittrisiko i forbindelse med utlån, spesielt startlån. Utlån til privatpersoner har tradisjonelt utgjort en liten del for kommunen, men de senere år har omfanget økt betydelig. Ved inngangen til 2008 utgjorde startlån 34,2 millioner kroner. I de påfølgende årene har dette økt til 417,0 millioner kroner ved utgangen av 2023. Kredittrisikoen skyldes spesielt at slike lån i særlig grad skal gis til grupper som er vanskeligstilt på boligmarkedet.

Likviditetsrisiko

Kommunen har liten likviditetsrisiko på sine plasseringer, som stort sett er rene bankinnskudd. Utlån til startlån vil innebære en viss likviditetsrisiko, men hver for seg består denne porteføljen av mange og relativt begrensede utlån som alle er langsiktige.

Regnskapsmessig premieavvik inkl. arbeidsgiveravgift innebærer også en likviditetsrisiko for kommunen. Samlede premieavvik inkludert arbeidsgiveravgift økte hvert år fra 2002 til utgangen av 2014, da dette utgjorde 231,1 millioner kroner. I løpet av de etterfølgende årene ble samlede premieavvik redusert i ulik grad, til en foreløpig bunn i 2021 på 46,4 millioner kroner. Dette økte igjen fra 2021 til 2022, og med en svært stor økning i 2023. Ved utgangen av 2022 utgjorde premieavvik inkludert arbeidsgiveravgift 92,3 millioner kroner. Ved utgangen av 2023 var dette økt til 265,0 millioner kroner.